تکمیلی

امان از درد فقیری

ساز جفتی در هرمزگان از دو ساقه نی موازی تشکیل شده که در هفت بند، جفت یکدیگر (با ۱۴سوراخ موازی) قرار گرفته‌اند. این دو نی با موم عسل و در بافته‌هایی محلی به نام «خوس» به یکدیگر چسبانده می‌شود، با دو دهانه برای دمیدن که همزمان با هم نواخته شده و به این ترتیب با صدایی مضاعف نوای اصلی را برجسته می‌کند.

شیونی نواختن جفتی، دل شیونی می‌خواهد و قنبر احمد راستگو آتش به جان گرفته این کار است؛ استادی که با وجود سن بالا، ساز نفس‌گیر جفتی را چنان ماهرانه می‌نوازد که شنونده را مجذوب خود می‌کند. او هم اکنون بازنشسته اداره‌کل فرهنگ و ارشاد هرمزگان است و نام پرآوازه اش، در کنار نام اساتید بزرگ جنوب کشور و در کتابی که اداره فرهنگ و ارشاد هرمزگان با عنوان ۴۰ استاد ماندگار هرمزگان و به مناسبت روز ملی خلیج فارس به چاپ رسانده، نشسته است.

شیوه نوازندگی نی جفتی استاد قنبر راستگو (خالو قنبر) اسفند ۹۵ در پنجمین اجلاس ثبت آثار ناملموس کشور در فهرست میراث معنوی به ثبت ملی رسید. در ابتدای همین جلسه، محمدحسن طالبیان، معاون میراث‌فرهنگی کشور گفت شیوه نوازندگی استاد شیرمحمد اسپندار؛ نوازنده دونلی سیستان و بلوچستان و استاد قنبر راستگو؛ نوازنده نی جفتی به‌حدی زیباست که به‌طور حتم، اگر در یکی از اجلاس‌های ثبت‌جهانی میراث ناملموس اجرا می‌شد، بلافاصله در میراث جهانی به‌ثبت می‌رسید.

خالو قنبر این روزها مثل بسیاری از هنرمندان کشورمان روزگار سختی را به لحاظ معیشتی سپری می‌کند. خودش می‌گوید: قرار نبود از نی جفتی‌ام امرار معاش کنم، اما از روی ناچاری سازم شده وسیله درآمدم. دوست نداشتم و ندارم که سازم را بفروشم اما امان از درد فقیری.

برای سیل‌زدگان خانه طراحی کنید و جایزه بگیرید

معاونت جهاد سازندگی سازمان بسیج دانشجویی کشور با اعلام فراخوانی درخصوص ساخت سازه‌های مقاوم، سریع و ارزان در مناطق سیل‌زده گلستان، لرستان و خوزستان، از همه مردم، معماران، مهندسان و دانشجویان کشور خواست طرح‌های خود را در زمینه ساخت سازه‌های دائم و موقت و منطبق با شرایط بومی این استان‌ها به معاونت جهاد سازندگی ارسال کنند. پورمهدی، مدیر روابط عمومی معاونت جهاد سازندگی در گفت‌وگو با جام‌جم اعلام کرد این معاونت قرار است صد واحد مسکونی در استان‌های سیل‌زده بسازد و با اجرای این طرح درصدد ساخت ارزان‌ترین، باکیفیت‌ترین و سریع‌ترین سازه بومی ابتدا در مناطق سیل زده و سپس مناطق محروم کشور است. طرح‌های ارسالی توسط استادان سازمان نظام مهندسی، داوری خواهد شد و به طرح‌ها و نفرات برتر، جوایز نفیسی پرداخت می‌شود. مهلت ارسال آثار ۹۸/۲/۳۱ تعیین شده و شماره تلفن ۰۹۰۳۹۶۳۴۳۳۳ و سایت http://fest.jahadgaran.org برای برقراری ارتباط و ارسال آثار در نظر گرفته شده است.

شیوه جفتی‌نوازی استاد راستگو در سال ۹۵ در فهرست میراث ناملموس و معنوی کشور به ثبت رسید

به مناسبت روز ملی خلیج فارس گپی زده‌ایم با استاد قنبر راستگو، جفتی‌نواز هرمزگانی که شعر و اجرایی هم درباره خلیج فارس دارد

به دستور رهبر «تنگه» رو می‌بندیم

فاطمه مرادزاده

ایران

«یك نی تنها بنالد، صدایش تنهاست، خالی است، اما اگر صدایش با جفتش همراه شود، مثل عاشق و معشوق، کامل می‌شوند. یکی برای دیگری غم و هجرانش را می‌نالد و دیگری دنبالش می‌کند. اینها جفت هم هستند، این دو نی صدایش مثل هم است؛ مثل دو خواننده؛ مثل دو عاشق همیشه کنار هم»؛ اینها گفته‌های «جفتی نواز» هرمزگانی است؛ قنبر راستگو که اصالت صدایش به نوای دلنشین دوتارنوازان خراسان بزرگ می‌ماند و «جفتی نوازی»اش روح آدمی را پرواز می‌دهد به سمت شهرهای گرم جنوب و بر فراز دریای گرم و خلیج آبیِ همیشه فارسش؛ خلیجی که خالو قنبر هم برایش جفتی زده و شعر سروده و خوانده.

خالو مرد دریاست؛ از کودکی ساز جفتی زده و برای دریا خوانده؛ از همان روزگار که برای کسب روزی دل به خلیج زده و به صید و صیادی پرداخته و چه بسا زودتر از این روزگار؛ از همان زمان که کودکی اش را در کوچه پس کوچه‌های خاکی میناب می‌دویده یا به بندرعباس کوچ کرده و همنشین دریایش شده. مردم خونگرم جنوب قدرش را خوب می‌دانند، برای همین هم شیوه «جفتی نوازی»اش در فهرست آثار ملی و ناملموس هرمزگان و کشور به ثبت رسید تا نام و شهرتش از فهرست جشنواره‌های داخلی و خارجی راهی هم به دلِ ماندگارها و برترین‌های این سرزمین بیابد. امروز روز ملی خلیج فارس است و نشانه‌ها ما را بردند به آسمان هرمزگان، به بندرعباس و خانه ساده خالو قنبر ۷۴ ساله که شروه خوانی می‌کند و جفتی نوازی، تا گپی بزنیم درباره روزگارش، هنرش و اجرای ماندگارش درباره خلیج همیشه فارس.

جفتی‌نوازی را چگونه و از چه سنی فراگرفتید؟

از کودکی؛ ۱۲-۱۰ سالگی. از محافل رسمی و غیررسمی. در قدیم در میناب و بندرعباس و شهرهای هرمزگان رسم بود که هفته‌ای چند شب، فامیل دور هم جمع می‌شدند و شعر و داستان می‌گفتند و جفتی می‌زدند. در عروسی‌ها و جشن‌ها هم جفتی، سازی مطرح بود. من هم مثل بسیاری دیگر از جنوبی‌ها به این ساز علاقه‌مند شدم و بدون استاد و با تمرین و دیدن و شنیدن آن را فراگرفتم. بعد هم که مهارتی پیدا کردم، یعنی از حدود ۲۰ سالگی به بعد، به گروه استاد حبیب‌زاده، خواننده هرمزگانی پیوستم و جفتی نوازی در این گروه و در شهرهای مختلف را تجربه کردم.

کمی از جفتی نوازی برایمان بگویید. چه سازی است و چگونه نواخته می‌شود؟

ساز (جفتی) یکی از سازهای اصیل و قدیمی استان هرمزگان و یکی از پایه‌های موسیقی سنتی بندرعباس است. یك ساز بادی است و از نی ساخته می‌شود، درواقع دو عدد نی در کنار هم قرار می‌گیرند و جفتی را تشکیل می‌دهند، به همین دلیل صدای آن بسیار پرحجم و جذاب است.

جفتی نوازی در چه مناطقی از کشور رایج است؟

این ساز خاص میناب و بندرعباس و هرمزگان است، البته در بوشهر هم جفتی‌نوازی داریم، اما بوشهری‌ها نی انبان دارند و کمی با ما متفاوت است.

جفتی‌نوازی در خانواده‌تان هم رایج است؟

پدر خودم که کارگر بود و هیچ سررشته‌ای از این هنر نداشت، درواقع جفتی از من به نسل بعدم منتقل شده و فرزندم سهراب خوب جفتی می‌زند.

چه اشعار و محتواهایی را می‌شود با ساز جفتی خواند و همراه کرد؟

معمولا اشعار روایی و داستانی و حماسی را با جفتی می‌خوانند، از قدیم هم همین‌طور بوده.

شما هم ساز می‌زنید و هم می‌خوانید، درست است؟

من از همان جوانی و زمانی که ساز جفتی را یاد گرفتم، شروع به خواندن و سرودن شعر هم کردم و اشعار بیشتر اجراهایم را خودم سروده‌ام.

درباره دریا هم ظاهرا اجراهای زیادی داشته‌اید؟

بله، از آنجا که بچه جنوب و دریایم و تا پیش از کار در اداره فرهنگ و ارشاد، بیشتر ایام روی دریا و مشغول ماهیگیری بودم، شعرها و اجراهای زیادی برای دریا دارم، مثل شعر ماهیگیری که سروده ام: ماهیگیر بوکارم - همینه روزگارم / ماهیگیری شده شغلم -همینه روزگارم / صبح از خونه میام بیرون - تا نونی در بیارم و...

اسم گروه‌تان کالنگ است، به چه معناست؟

به معنای صدف دریا؛ دریا همه چیز ماست؛ مایه آرامش مان، محل کسب و روزی‌مان و ...

برای خلیج فارس هم شعر و اجرای جفتی زیبایی دارید. می‌توانید کمی از آن را برایمان بخوانید؟

اهل خلیج فارسیم/ بندر وطن ماست/ ما حافظ این خاکیم /ایران کشور ماست/ هم دریا و هم پشته / با دشمن می‌جنگیم/ رهبر بده دستور تنگه رو می‌بندیم / مینابی و بندری در جبهه می‌جنگیم / هم قشمی و هم لارکی تنگه رو می‌بندیم / ما شیعه و سنی هر دو یکدل هستیم / مثل دوتا کاکاییم که با دشمن می‌جنگیم ... (البته با لهجه محلی)

شعر خلیج فارس را با ساز جفتی خواندید؟

بله، به همراه گروه کالنگ و با سازهای جفتی و دهل کوبه‌ای و ...

ظاهرا اجراهای زیادی هم خارج از کشور داشتید.

بله، علاوه بر اجرا در محافل فرهنگی هرمزگان و سایر استان‌ها مثل تهران، همراه گروهم (کالنگ)، اجراهایی در آلمان، سوئد، مجارستان و اتریش (پایتخت موسیقی جهان) داشتیم و دکترای افتخاری هم از آنها دریافت کردم. ضمن اینکه در دوره‌ای مقام اول جشنواره موسیقی فجر را هم کسب کرده‌ایم.

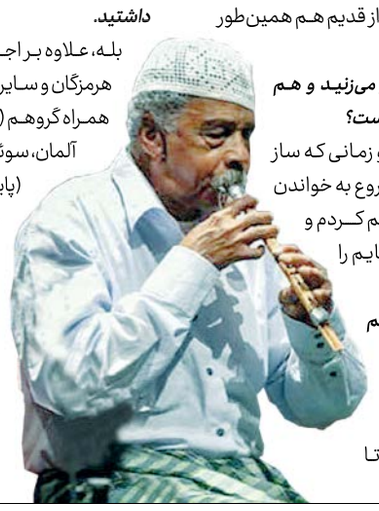

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۳۷۰

جدول عادی

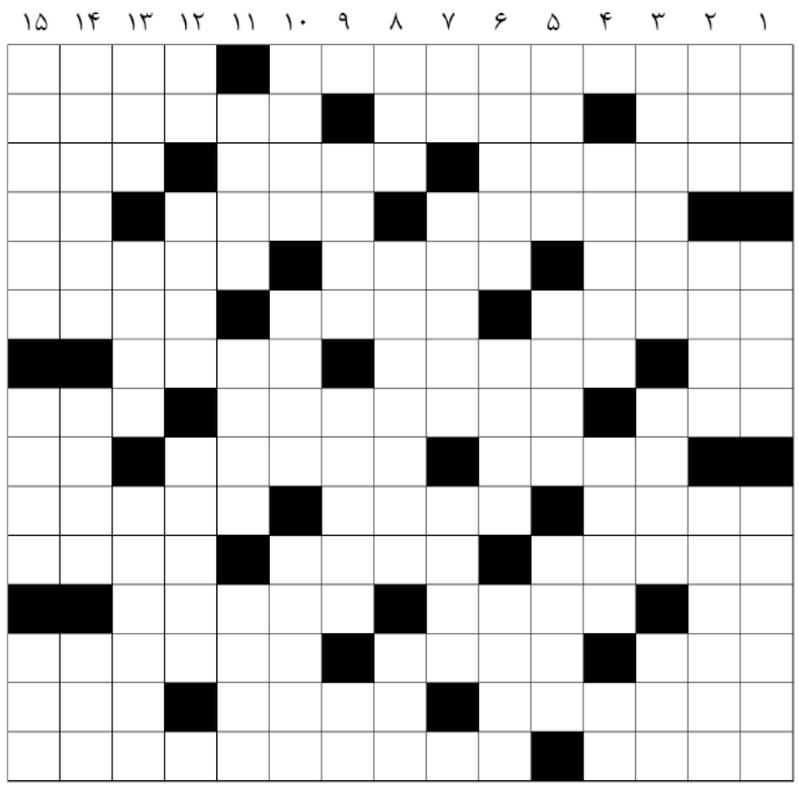

افقی: ۱) کم‌عمق‌ترین اقیانوس جهان - مهربان ۲) لیکن- بنا شده- از باشگاه‌های فوتبال اسپانیا ۳) یاری‌کننده- روزها- قطار ۴) بندری در بلغارستان - پاك - زهر ۵) بندر مهم صادرات و واردات نروژ- مقابل سردی- تحسین فرنگی ۶) به دست آوردن- کامل‌کننده- آفریدگار ۷) فلك بی‌انتها!- دانه خوراکی غنی از پروتئین - دشمنان ۸) قوم مغول- شهرستانی در استان کرمانشاه- کودن ۹) بیدار - زن نازا- اندك ۱۰) تزئین صحنه نمایش- جدید- بندری در اوکراین ۱۱) وسایل مورد نیاز- هم‌رزم گاندی- رشته باریك و دراز ۱۲) قسمتی از پا - چاك- متنافر ۱۳) سوره سی‌ام قرآن - مقیاس مسافت قدیمی- درمانگاه ۱۴) پسندیده - غذایی از آرد برنج و شیر و شکر- اسم مستعار دهخدا ۱۵) فریاد شادی- بهترین گلزن تاریخ فوتسال ایران.

عمودی: ۱) مادر - مجموعه‌ای از سلول‌ها - ناامید و افسرده ۲) پارچه کلفت - درگذشتن - کوچك ۳) ساحر - بدنام - فراوان‌ترین خزنده ۴) شبکه تلویزیونی- میزان اهمیت- گشاده ۵) هلاك و نابودی- همسر مرد- کفایت‌کننده ۶) اسب سیاوش در شاهنامه- از ظروف آزمایشگاهی- کام ۷) ضمیر خودخواه - از پیامبران بنی‌اسرائیل- جان‌ها ۸) کلمه پرسش - دارای کارکرد ماشینی- پوشیده و پنهان ۹) پدر مرده- راه باریك و سرپوشیده- رفوزه ۱۰) کبوتر دشتی- از برادران حضرت یوسف(ع)- عکس‌العمل ۱۱) جانور تك‌سلولی- لنز- نوعی فرش بدون پرز ۱۲) سرای محبت- زره‌ساز- نام چندتن از پادشاهان فرانسه بود ۱۳) ولگرد- برگشتن - پایتخت آنگولا ۱۴) دلخراش- بی‌نظیر- منجمد ۱۵) ظاهرسازی کردن- بازی حرام- محله.

جدول ویژه

افقی: ۱) کنایه از بدبخت و بیچاره است - خالق سه تفنگدار ۲) یك نفر- گرد و خاك- شهری در کانادا ۳) شیرینی رمضان - علوفه فروش - قبر ۴) بیماری گشاد شدن سیاهرگ - با دل و جرأت- ویتامین محلول در چربی ۵) خوش شکل - پرتاب گلوله از تفنگ - سرپیچی کردن ۶) سترون- دزد- گوشه‌ای در دستگاه شور ۷) از محبت سرکه‌ها... می‌شود - فرزندان- کرمینه ۸) اسب چاپار - دستور صادر شده مقام رسمی- صدای بلند ۹) نوعی خاك- نان کلفت - دوستی ۱۰) احسان- دریازی- قضیه ۱۱) ریسمانی از یال اسب- جانشین وضو- پوست دباغی شده ۱۲) ماه دهم- دهمین خلیفه اموی- پشت سرهم بودن کاری ۱۳) آسانی- پاك- دانش خداشناسی و شناخت ادیان ۱۴) آرایش شده- هدیه- پدر عرب ۱۵) اندام- مخترع آسانسور.

عمودی: ۱) جهش- شاخه‌ای از علوم تجربی- پول و سرمایه ۲) دستگاهی برای پخش صدا- متاع - دوره‌ای از زندگی زنان ۳) بی‌ضابطه - نمونك - گوسفند جنگی ۴) از درختان گرمسیری با چوب بسیار سبك - سرادق - فرمان اتومبیل ۵) دگرگونی- داد و فریاد- ورودی خانه‌های قدیمی ۶) جاذبه- برگزیده از هر چیز- امانتداران ۷) بوی رطوبت- آب گوارا- قطعی ۸) آیین پیامبران- تذکر- پاکیزه ۹) عسکر- بعد از جنگ از دشمن باقی می‌ماند- غذای رقیق ۱۰) زاده چهارپایان- باز شیمیایی - فراخوانده شده ۱۱) درگذشت- عزیمت- صمغ تلخ ۱۲) درون صدف- رهگذر پیاده - زادگاه امیرکبیر ۱۳) مفلس- بیش- هنر پنجم ۱۴) پی در پی- فراق- از رنگ‌های اصلی ۱۵) نوعی واشر لاستیکی- اسب سیاه- شهر فردوسی.

حل جدول عادی شماره ۵۳۶۹

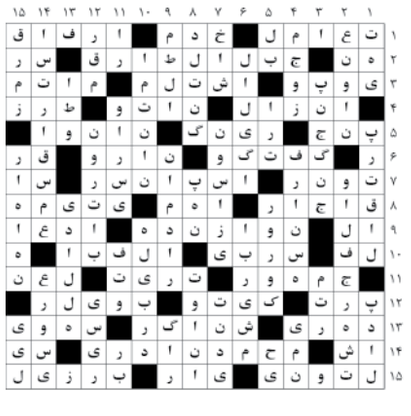
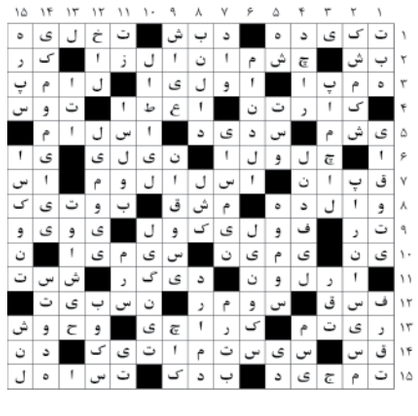
حل جدول ویژه شماره ۵۳۶۹